

La proposta de Constituïm (2): la llengua

written by Joan Fonollosa | 16 de juny de 2016

Que el català i l'aranès necessiten una protecció especial i han de ser llengües oficials de la República és cosa que no discuteix ningú, em sembla; per tant no hi dedicaré més espai. Tampoc no en dedicaré més a la llengua de signes catalana que "és objecte d'ensenyament, protecció i respecte" segons mana l'article 50.3. I és que en realitat quan es parla de "la llengua" no es parla del català, sinó del castellà.

Parlem del castellà, doncs. Ja a l'article 3.2 diu: "Es reconeix a la llengua castellana un estatus jurídic especial, com a patrimoni cultural i de cohesió que cal respectar, garantir i protegir". I aquest precepte és abans fins i tot que el referit a l'aranès que és al 3.3. Per tant, res d'"anorrear" el castellà com alguns diuen, amb més mala fe que informació.

És clar que algú podria dir que aquest és un precepte general que a la pràctica es pot traduir en un no-res. Se'm fa difícil d'imaginar com pot ser això, atesa la sensibilitat general i que sens dubte hi haurà al Parlament diputats que representaran gruixos importants de ciutadans castellanoparlants; però acceptem-ho com a hipòtesi de treball. Cal recordar que a Catalunya hi ha molta gent que té com a idioma matern altres llengües, no només el castellà. I pensant en això, l'article 50.4 diu: "La diversitat lingüística és una riquesa cultural i les institucions públiques n'han de tenir cura". És a dir, que la protecció no es limita al castellà, i em sembla que tothom entén que el fet que hi hagi catalans que dominin altres llengües, fins i tot al nivell de llengua materna, és un enriquiment col·lectiu que ens afavoreix a tots.

Baixem ara al nivell dels drets individuals. Què passa amb les persones que, encara que faci molts anys que viuen a Catalunya, no saben català? S'han de sentir, com diuen Ponent enllà, *como peregrino en propia tierra*? Rotundament no. Pensant en ells hi ha la Disposició Transitòria primera: "El règim jurídic de la llengua castellana ha de respectar, garantir i protegir els drets lingüístics dels catalans que constitueixin el nou estat, nascuts abans de l'any 1977, a poder emprar oralment i per escrit la llengua castellana davant les institucions públiques, sense que hi pugui haver cap tipus de discriminació per raons lingüístiques". Més clar, l'aigua: als efectes pràctics aquestes persones podran viure tota la seva vida a Catalunya usant el castellà com fins ara; el que no tindria sentit és que una situació que al capdavall és transitòria en termes històrics condicionés el futur de manera indefinida.

Queda per explicar la distinció dels nascuts abans del 1977, i la resposta és senzilla: els nascuts el 1977 van començar l'escolarització obligatòria el 1983, just quan va començar la immersió lingüística i per tant han estat escolaritzats ja en català.

Però de la mateixa manera que hom ja compta que s'haurà d'esmerçar a parlar francès si va a París, anglès si va a Londres o portuguès si va a Lisboa, la llengua catalana ha de ser la llengua d'ús normal a Catalunya: "El català és la llengua nacional i oficial de Catalunya. Tots els catalans l'han de conèixer i tenen el dret d'usar-la. Les institucions públiques n'han de preservar la vitalitat i promoure, protegir i desenvolupar-ne l'ús en tots els àmbits i sectors." (art. 3.1) i "Les polítiques del foment del català s'han d'estendre arreu del món." (art. 50.2) Res que no digui la Constitució espanyola sobre el castellà, sense anar més lluny.

I la llengua catalana ha de ser també el gran instrument de cohesió i acolliment de les successives onades migratòries ja hagudes i les que es puguin produir en el futur. Per això

l'article 50.1 diu que "la República ha de fomentar l'ús, la difusió i el coneixement del català entre les persones nouvingudes, com a eina d'integració social i cultural. Aquests principis també s'han d'aplicar respecte a l'aranès".

Pot l'estat espanyol exhibir res comparable, canviant català per castellà? Ben segur que no.

Podeu descarregar el text complet de la proposta en aquesta adreça:

http://constituim.cat/wp-content/uploads/2016/05/Constitui%CC%88m_marca.pdf